

Παντελής Γεωργογιάννης
Επιμέλεια

3ο
Διεθνές Συνέδριο

Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

Ελληνικά ως δεύτερη
ή ξένη γλώσσα

Τόμος Ι

Πάτρα, 6-9 Ιουλίου 2000

Συνεδριακό και Πολιτιστικό Κέντρο
Πανεπιστημίου Πατρών

Πάτρα 2015

Παντελής Γεωργογιάννης
Επιμέλεια

3ο Διεθνές Συνέδριο
με κριτές

Η Ελληνική
ως
δεύτερη ή ξένη γλώσσα
Μια διαπολιτισμική προσέγγιση

Πάτρα, 6-9 Ιουλίου 2000

Τόμος I

Σειρά:
Πρακτικά Συνεδρίων 6

1η έκδοση (έντυπη)
Πάτρα 2000

2η έκδοση (ηλεκτρονική)
Πάτρα 2015

Όλα τα αντίγραφα υπογράφονται από τον κάτοχο του copyright.

Copyright ©: Παντελής Γεωργογιάννης

Διεύθυνση: Αντωνίου Οικονόμου 8, 26504 Άγιος Βασίλειος, Πάτρα
Τηλ: +30 6944346420
<http://www.georgogiannis.gr>
E-mail: pantelis.georgogiannis@gmail.com

Τίτλος : Η ελληνική ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα: Μια διαπολιτισμική προσέγγιση - Τόμος Ι

1η έκδοση: Πάτρα 2000 (έντυπη)
2η έκδοση: Πάτρα 2015 (ηλεκτρονική)

Επιμέλεια μορφοποίησης κειμένων:

Μελιτζάνη Ειρήνη, Πτυχιούχος Τουριστικών Επιχειρήσεων ΤΕΙ Πάτρας, ΜΔΕ στις Επιστήμες της Αγωγής, Υπ. Διδάκτωρ ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Πατρών, Συνεργάτης Ελεύθερου Πανεπιστημίου Πολιτών

Αντωνοκοπούλου Βασιλική, Πτυχιούχος Φιλολογίας ΑΕΙ Πάτρας, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας στην Διδακτική Γλώσσας και Λογοτεχνίας

Ηλεκτρονική στοιχειοθεσία - σελιδοποίηση:

Μελιτζάνη Ειρήνη, Πτυχιούχος Τουριστικών Επιχειρήσεων ΤΕΙ Πάτρας, ΜΔΕ στις Επιστήμες της Αγωγής, Υπ. Διδάκτωρ ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Πατρών, Συνεργάτης Ελεύθερου Πανεπιστημίου Πολιτών

Αντωνοκοπούλου Βασιλική, Πτυχιούχος Φιλολογίας ΑΕΙ Πάτρας, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας στην Διδακτική Γλώσσας και Λογοτεχνίας

ISBN: 978-618-82287-8-8

SET: 978-618-82287-7-1

σ.σ. 444, σχήμα 17,5 X 25 εκ.

Όλα τα κείμενα δημοσιεύονται με ευθύνη των συγγραφέων τους

Απαγορεύεται η μερική ή ολική αναδημοσίευση του έργου αυτού, καθώς και η αναπαραγωγή του με οποιοδήποτε άλλο μέσο, χωρίς σχετική άδεια του κατόχου του Copyright.

*Αφιερώνεται στους ελληνόφωνους
ομογενείς και αλλοδαπούς*

Περιεχόμενα

Πρόλογος	9
Πρόλογος ηλεκτρονικής έκδοσης	11
Πανηγυρική Συνεδρία	13
Η διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης ή ξένης	41
Γλωσσική συνείδηση και σύγκριση γλωσσών στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας: μια νέα πρόταση στη σχολική τάξη <i>Σιταρένιου Δήμητρα, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Υπότροφος Ι.Κ.Υ., Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Κρήτης</i>	43
Η διδασκαλία της νεοελληνικής γλώσσας κατά το προχωρημένο στάδιο στο τμήμα ξένων γλωσσών του Πανεπιστημίου Σόφιας <i>Raltseva Koyuka, Καθηγήτρια Βουλγαρικής και Ελληνικής Γλώσσας Πανεπιστημίου Σόφιας, Τμήμα Διδασκαλίας Ξένων Γλωσσών στο Νοτιοδυτικό Πανεπιστήμιο Μπλαγκόεβγκραντ</i>	51
Η διδασκαλία της «Ιθάκης» του Κ. Π. Καβάφη ως μέσον εκμάθησης της ελληνικής ως ξένης γλώσσας – ένα παράδειγμα διδασκαλίας ποιητικού κειμένου της νεοελληνικής λογοτεχνίας σε σπουδαστές της ελληνικής στο Πανεπιστήμιο του Ελσίνκι <i>Κοριακού Δέσποινα, Φιλολόγος, Υποψήφια Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Ελσίνκι</i>	59
Γραμματισμός, διαπολιτισμικότητα και επικοινωνία στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας σε αρχάριους μαθητές <i>Χατζησαββίδης Σωφρόνης, Καθηγητής Π.Τ.Ν. Φλώρινας, Α.Π.Θ.</i>	79

Η διδασκαλία της παραγωγής και κατανόησης του προφορικού λόγου: από τη θεωρία στην πράξη	89
<i>Σπινθουράκη Ιουλία</i> , Αθηνά, Εντεταλμένη Λέκτορας (N407/80) Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών	
<i>Μουσταΐρας Παναγιώτης</i> , Δάσκαλος, Μεταπτυχιακός Φοιτητής Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών	
<i>Σκαρτσίλας Παναγιώτης</i> , Δάσκαλος, Μεταπτυχιακός Φοιτητής Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών	
Προβλήματα ψυχολογίας της γλώσσας (ψυχογλωσσολογίας). Μια εμπειρική έρευνα	99
<i>Τσιριγώτης Κωνσταντίνος</i> , Επίκουρος Καθηγητής, WSJOIE – Ανωτάτη Σχολή Ξένων Γλωσσών και Οικονομίας, IPNJO – Ινστιτούτο Πρακτικής Εκμάθησης Ξένων Γλωσσών	
Διδακτική, μεθοδολογία και προβλήματα της διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας ως ξένης στη Σερβική Δημοκρατία (Βοσνία – Ερζεγοβίνη)	114
<i>Μπίλμπια Αλεξάνδρα</i> , Απόφοιτος του Άτυπου Μεταπτυχιακού Προγράμματος Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών, Ορκωτή μεταφράστρια, Φιλολογική Σχολή Πανεπιστημίου Βελιγραδίου	
Ζητήματα Ελλαδογνωσίας στη διδακτική της νέας ελληνικής ως ξένης γλώσσας	119
<i>Ανδρειωμένος Γιώργος</i> , Αναπληρωτής Καθηγητής Τ.Ξ.Γ.Μ.Δ. Ιονίου Πανεπιστημίου Κατσούλης Χάρης, Καθηγητής Τ.Ξ.Γ.Μ.Δ. Ιονίου Πανεπιστημίου	
Πολυλεκτικά σύνθετα και συντακτικές κατασκευές: μια πρώτη προσπάθεια διδακτικής προσέγγισης σε ξένους	125
<i>Μητσιάκη Μαρία</i> , Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Γλωσσολογίας Α.Π.Θ. <i>Φλιάτορας Ασημάκης</i> , Υποψήφιος Διδάκτωρ Γλωσσολογίας Πανεπιστημίου Πατρών	
Δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι σλαβόφωνοι κατά την εκμάθηση της Νεοελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας	136
<i>Μιλένοβα Μιλένα</i> , Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών	
Διάδοση της ελληνικής γλώσσας και εκμάθησή της ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας. Παράγοντες – προοπτικές	142
<i>Καμπουρίδου Αναστασία</i> , Φιλολόγος, Επίτιμη Λυκειάρχης, Συγγραφέας	
Μέθοδος διδασκαλίας μιας ξένης γλώσσας από την άποψη της θεματικής οργάνωσης των γνώσεων και της γλωσσικής – πολιτισμικής άποψης	155
<i>Γιούσοβα Λουίζα</i> , Καθηγήτρια Ελληνικών, Κρατικό Πανεπιστήμιο Κουμπάν, Ελληνοαγγλικό Τμήμα	
Η χρήση στρατηγικών ανάγνωσης από αλλοδαπούς – παλιννοστούντες¹ μαθητές για την αποτελεσματικότερη κατανόηση κειμένων (μια μελέτη περίπτωσης στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση)	162
<i>Καραδήμος Δημήτρης</i> , Δάσκαλος, Υποψήφιος Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Θεσσαλίας <i>Μήσης Νapolέων</i> , Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Θεσσαλίας	

Στρατηγικές μάθησης κατά τη διδασκαλία σε μαθητές που δεν έχουν την ελληνική ως Γ1: Ένα παράδειγμα από την Οδύσσεια	170
<i>Ζάγκα Ελευθερία, Υποψήφια Διδάκτωρ Δ.Π.Μ.Σ. Α.Π.Θ. Αγοραστής Γεώργιος, Υποψήφιος Διδάκτωρ Δ.Π.Μ.Σ. Α.Π.Θ.</i>	
Ελληνικές Σπουδές στη Γαλλία – Προτάσεις για την εκμάθηση των Νέων Ελληνικών από ομιλητές των Ρομανικών γλωσσών	177
<i>Μπόμπας Κωνσταντίνος, Λέκτορας, Πανεπιστήμιο Charles de Gaulle Lille 3</i>	
Σχετικά με τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι Βούλγαροι κατά την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας ως ξένης	190
<i>Ιορδάνοβα Δεσίλαβα, Επιμελήτρια Νέας Ελληνικής Γλώσσας, Έδρα Ξένων Γλωσσών, Ν.Π.Δ.Ν. Ρίλσκι</i>	
Η ετοιμότητα του εκπαιδευτικού να ενστερνιστεί την πολιτισμική και ανθρωπιστική διάσταση της εκπαίδευσης κατά τη διδασκαλία των ξενόγλωσσων μαθητών	194
<i>Καραμπάτσος Αντόνιος, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αιγαίου Παγώνη Καλλιόπη, Μετεκπαιδευόμενη Δασκάλα, Διδασκαλείο Πατρών</i>	
Η διδασκαλία των ιδιοτισμών της νέας ελληνικής ως ξένης γλώσσας. Μέθοδοι και υλικό	204
<i>Γκενέφ – Πουχάλεβα Ηλιάνα, Καθηγήτρια Μ.Α., Ίδρυμα Μελετών της Αρχαίας Παράδοσης, Πανεπιστήμιο Βαρσοβίας</i>	
Η εκμάθηση του ελληνικού αλφάβητου	211
<i>Ευθυμιάδης Γιώργος, Δάσκαλος Π.Ε. 3/θ Δημοτικού Σχολείου Δήμιανας</i>	
Η διδασκαλία της ταυτόχρονης διερμηνείας (ελληνικά – ολλανδικά). Εμπειρία 20 χρόνων στην Erasmushogeschool Brussel ... χάνεται	215
<i>Van Sichem Paul, Καθηγητής, Erasmushogeschool Brussel, Τμήμα Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας</i>	
Διδακτική πρόταση για τη διδασκαλία των ρηματικών συνθέτων της Νέας Ελληνικής	230
<i>Ραντοπούλου Μαρία, Φιλολόγος, Μάστερ Γλωσσολογίας, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Μπίστα Πολυξένη, Φιλολόγος, Διδάκτωρ Λογοτεχνίας, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο</i>	
Η διδασκαλία της Νεοελληνικής ως δεύτερης γλώσσας	239
<i>Σιόλας Ιωάννης, Διευθυντής Εκπαίδευσης, Αποσπασμένος στα Ελληνικά Σχολεία των Η.Π.Α., Διδάκτωρ Παιδαγωγικών του Πανεπιστημίου Νέας Υόρκης</i>	
Η ποικιλία λαϊκό – λόγιο και η αποτελεσματική αντιμετώπισή της στον τομέα της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας	245
<i>Μήτσης Ναπολέον, Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Θεσσαλίας</i>	
Η διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης / ξένης γλώσσας με γνώμονα τη μεθοδολογική διαφοροποίηση ‘ακρίβεια’ – ‘ευχέρεια’ (accuracy / fluency). Σχεδιασμός πιλοτικού ερωτηματολογίου και πρώτη σταχυολόγηση των απόψεων (beliefs) 9 φιλόλογων¹	255
<i>Σηφάκης Νίκος, Διδάσκων – Tutor, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο</i>	

- Οι δυσκολίες των Ούγγρων στην εκμάθηση της νέας ελληνικής γλώσσας** 273
Vengriňyak Edit, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών
- Μορφήματα και λεξικές μονάδες αρχαιοελληνικής καταγωγής στη Νέα Ελληνική και τις άλλες ευρωπαϊκές γλώσσες: η προσέγγισή τους στη διδακτική των γλωσσών** 278
Γιαννουλοπούλου Γιαννούλα, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας
- Η ελληνική γλώσσα στην εκπαίδευση του εξωτερικού** 301
- Η ελληνική γλώσσα στα αραβικά πανεπιστήμια: διάδοση, προβλήματα και προοπτικές** 303
Καραδήμας Δημήτρης, Διδάκτωρ Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας, Υπεύθυνος Τμήματος Ελληνικών Σπουδών Πανεπιστημίου Ιορδανίας
- Η νεοελληνική γλώσσα στην Κροατία** 310
Fabecic Nives, Φιλολόγος, Μέλος Κροατικής Ένωσης Κλασικών Φιλολόγων
- Η εκμάθηση της νέας ελληνικής γλώσσας στην Ισπανία** 314
Lecumberri Alicia Villar, Καθηγήτρια Ισπανικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Μετάφρασης, Διερμηνείας και Ξένων Γλωσσών
- Διαπολιτισμική Εκπαίδευση – Grundschule kleine kiel Str. Dortmund. Παράδειγμα εφαρμογής** 319
Σουλίδου Παρθένα, Εκπαιδευτικός, Βασικό Σχολείο – Grundschule Kleine Kiel Str. Dortmund
- Τα νέα ελληνικά στο Πανεπιστήμιο Άγκυρας. Το σήμερα και οι προοπτικές** 327
Γιωλιτζόγλου Σταύρος, Ειδικός συνεργάτης – Φιλολόγος, Πανεπιστήμιο της Άγκυρας, Σχολή Γλωσσών και Ιστοριογραφίας, Τμήμα Νέων Ελληνικών, Τουρκία
- Κέντρα ελληνικών σπουδών «Παιδεία» στα πανεπιστήμια της Αμερικής** 338
Παπαζαχαρίας Στέφανος, Λέκτορας Νέων Ελληνικών, Βοηθός Πρύτανη Κολεγίου Τεχνών και Επιστημών, Πανεπιστήμιο Μπάφαλο
- Εθνική – πολιτιστική ανάπτυξη της ελληνικής κοινότητας της Ουκρανίας κατά τη μετασοβιετική περίοδο: 1991 – σήμερα (τομέας εκπαίδευσης)** 345
*Τισένκο Άννα, Επιστημονικός Συνεργάτης Τμήματος ΕλληνοΟυκρανικών Σχέσεων, Ινστιτούτο Ιστορίας Εθνικής Ακαδημίας Επιστημών Ουκρανίας
Τερεντιέβα Ναταλία, Πρόεδρος Τμήματος ΕλληνοΟυκρανικών Σχέσεων, Ινστιτούτο Ιστορίας Εθνικής Ακαδημίας Επιστημών Ουκρανίας*
- Η διδασκαλία της νέας ελληνικής (γλώσσα και πολιτισμός): ένα επίσημο πρόγραμμα στο SLP/ Ινστιτούτο Πολιτισμού στη Λισσαβόνα** 352
José António Costa Ideias, Καθηγητής ΦιλολογίαςΣυγκριτικής Λογοτεχνίας, Πανεπιστήμιου Λισσαβόνας, SLP/Ινστιτούτο Πολιτισμού

Η διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στο Πανεπιστήμιο της Νότιας Αλαμπάμα	355
<i>Μετζάκη - Λάσζλο Σοφία, Καθηγήτρια Ελληνικής Γλώσσας, Πανεπιστήμιο Νότιας Αλαμπάμα</i>	
Η ελληνική εκπαίδευση στην Κωνσταντινούπολη: Η μετατροπή της ελληνικής γλώσσας από μητρική σε «δεύτερη», ως απόρροια της τουρκικής πολιτικής και των δομών εξουσίας	360
<i>Σολταρίδης Συμεών, Διδάκτωρ Α.Π.Θ., Αποσπασμένος στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης</i>	
Η διδασκαλία και η εκμάθηση της νεοελληνικής γλώσσας στην Ανώτατη Σχολή Ξένων Γλωσσών και Οικονομίας στην Τσενστοχόβα	367
<i>Τσιριγώτης Κωνσταντίνος, Επίκουρος Καθηγητής, WSJOIE – Ανώτατη Σχολή Ξένων Γλωσσών και Οικονομίας, IPNJO – Ινστιτούτο Πρακτικής Εκμάθησης Ξένων Γλωσσών</i>	
Η συμβολή της λογοτεχνίας στη διατήρηση της γλώσσας και των παραδόσεων της ελληνικής μειονότητας στην Αλβανία	371
<i>Μήτρου Μιρέλα, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών</i>	
Ελληνικά σχολεία και Τμήματα Ελληνικής Γλώσσας στο εξωτερικό	385
Τα μειονοτικά σχολεία στην Κων/πολη και τα προβλήματα διδασχής της ελληνικής γλώσσας	387
<i>Παριζιάνος Αντώνης, Καθηγητής – Φιλολόγος</i>	
Η διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης σε χώρες της Κοινοπολιτείας	390
<i>Ποντοκοβυρόφ Νανούσκα, Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας, Κρατικό Πανεπιστήμιο Οδησσού, Παράρτημα Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού</i>	
Η σημασία του Ευρωπαϊκού Έτους Γλωσσών 2001 για την Ελλάδα	397
<i>Πριόβολον Στέλλα, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αθηνών, Αντιπρόεδρος Ι.Κ.Υ., Εκπρόσωπος της Συντονιστικής Επιτροπής του Συμβουλίου της Ευρώπης για το Ευρωπαϊκό Έτος 2001</i>	
Ταυτότητα και Διγλωσσία	411
Διγλωσσία: μάθηση και προσωπικότητα	413
<i>Σπορτιέλο Μάρκο Τίμπανο, Καθηγητής Ιταλικής Σχολής Αθηνών</i>	
Δίγλωσσα μοντέλα εκπαίδευσης στο χώρο των κωφών	418
<i>Ηρης Αργύρης, Δάσκαλος – Υποψήφιος Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Μπρίστολ</i>	

**Σχέσεις σχολείου – οικογένειας – κοινότητας: συμμετοχικές διαδικασίες
μέσα από τη διαπολιτισμική προσέγγιση**

Ζησιμοπούλου Αθανασία, Υποψήφια Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αθηνών

428

Πρόλογος

Το Κέντρο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης (ΚΕ.Δ.Ε.Κ.) μετά την επιτυχία του 1ου και 2ου διεθνούς συνεδρίου με θέμα «Η Ελληνική ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα: Μια διαπολιτισμική προσέγγιση» και την επιθυμία των συνέδρων για συνέχιση του θεσμού αυτού, προχώρησε στην οργάνωση του 3ου διεθνούς συνεδρίου με το ίδιο θέμα.

Τα τελευταία χρόνια οργανώνονται αρκετά συνέδρια, εθνικά και διεθνή, πάνω στο θέμα της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας. Η διαφορά όμως με το εν λόγω συνέδριο είναι ότι τα συνέδρια αυτά δεν έγιναν θεσμοί. Κι ένα συνέδριο επιβεβαιώνεται ως θεσμός μέσα από τα ίδια τα γεγονότα. Η αθρόα συμμετοχή, για παράδειγμα συνέδρων, εισηγητών και ακροατών από το 1998-2000 μαρτυρεί την αναγκαιότητα της ετήσιας οργάνωσής του. Αν δηλαδή σκεφτούμε ότι το 1998 οι συμμετέχοντες ήταν 380 από 14 χώρες και το 2000, 720 από 27 χώρες, φαίνεται ότι αυτός ο συνεδριακός θεσμός έχει να προσφέρει κάτι το διαφορετικό. Εμείς πιστεύουμε ότι η συνδυασμένη παρουσία και εισήγηση θεμάτων τόσο από πανεπιστημιακούς ερευνητές όσο και από εκπαιδευτικούς είναι αυτό που χαρακτηρίζει το συνέδριο, γιατί φέρει στο ίδιο τραπέζι τον ερευνητή με το μαχόμενο εκπαιδευτικό. Και αυτή είναι, κατά την άποψή μας, η πιο γόνιμη συνένωση. Εκτός από αυτό, ο προσανατολισμός σε συγκεκριμένα προβλήματα και οι προτάσεις για πρακτικές λύσεις είναι ένα άλλο ουσιαστικό σημείο του συνεδρίου. Επίσης, η συμμετοχή νέων επιστημόνων με την παρουσίαση ερευνητικών αποτελεσμάτων δίνει ζωντάνια και προοπτική τόσο στην ελληνόγλωσση εκπαίδευση στο εξωτερικό όσο και στην αναγκαιότητα αυτού του συνεδριακού θεσμού.

Κατά τη διάρκεια του συνεδρίου παρουσιάστηκαν ενδιαφέρουσες επιστημονικές εργασίες και αναπτύχθηκαν συζητήσεις υψηλού επιπέδου όσον αφορά στη διδασκαλία και την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης ή ξένης και γενικότερα θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

Στόχος του συνεδρίου είναι η ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών αλλά και των Υπηρεσιών σε θέματα που αφορούν στη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης

ή ξένης σε παγκόσμιο επίπεδο, έτσι ώστε να μεγιστοποιηθεί η προσφορά τόσο στους ομογενείς του εξωτερικού και τους αλλοδαπούς που θέλουν να μάθουν την ελληνική γλώσσα όσο και στους παλιννοστούντες και τους αλλοδαπούς που εγκαθίστανται στην Ελλάδα.

Η οργανωτική επιτροπή ευχαριστεί θερμά τους:

1. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων: Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας – Διεύθυνση Μεταπτυχιακών Σπουδών και Έρευνας.
2. Υπουργείο Εξωτερικών: Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού.
3. Υπουργείο Πολιτισμού: Τμήμα Συνεδρίων και Εκδηλώσεων.
4. Πανεπιστήμιο Πατρών: Επιτροπή Ερευνών
για την οικονομική τους ενίσχυση και τη στήριξη του συνεδρίου.

Πρόλογος

ηλεκτρονικής έκδοσης

Οι κοσμογονικές αλλαγές που συνέβησαν στις αρχές της δεκαετίας του 1990 στο χώρο της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης με την πτώση του υπαρκτού σοσιαλισμού και του τείχους του Βερολίνου, ανέδειξαν την απουσία επιστημονικής αλλά και κάθε μορφής επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ του δυτικού κόσμου με τις Δημοκρατίες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης. Μέχρι την πτώση του υπαρκτού σοσιαλισμού η επικοινωνία ήταν περιορισμένη σε επίπεδο πρεσβειών των κρατών και μερικών εμπορικών συμφωνιών, ενώ ήταν σχεδόν ανύπαρκτη μεταξύ των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων.

Η Ελλάδα, λόγω της ιστορίας της και της γεωγραφικής της θέσης, αλλά και ως μέλος της νεοϊδρυθείσας τότε Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποτελούσε για τις χώρες του ανατολικού μπλοκ τη χώρα πρόσβασης προς το δυτικό κόσμο.

Οι δεδομένες συνθήκες της εποχής, λοιπόν, αποτελούσαν μια πολύ ευνοϊκή χρονική συγκυρία και μια ευκαιρία για την χώρα μας να αναπτύξει και να διαμορφώσει τις σχέσεις και την επικοινωνία της με τις Δημοκρατίες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και κατ' επέκταση να διαδραματίσει το δικό της ιστορικό ρόλο στις σχέσεις Ανατολής – Δύσης.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω, το Σεπτέμβριο του 1993 ως Επίκουρος Καθηγητής του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών και Διευθύντης της Μονάδας Εργαστηρίου Διαπολιτισμικής Επικοινωνίας και Αγωγής (ΜΕΔΕΑ) του ίδιου τμήματος, έθεσα τη βάση ενός συνεδριακού θεσμού με την οργάνωση του 1^{ου} Συνεδρίου Ελλάδας και Δημοκρατιών της πρώην Σοβιετικής Ένωσης με θέμα «Εκπαίδευση και Διαπολιτισμική Επικοινωνία» και τη συμμετοχή επιστημόνων και πολιτικών και από τις δύο πλευρές. Στόχος του συνεδρίου ήταν να τεθούν οι βάσεις για την ανάπτυξη μιας πολιτισμικής αλλά και πολιτικής επικοινωνίας της Ελλάδας με τις χώρες των δημοκρατιών της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και να αναδειχθεί ο ελληνισμός που ζούσε σε αυτές.

Ο συνεδριακός αυτός θεσμός, διευρύνοντας τους στόχους του, τόσο ως προς τον γεωγραφικό προσανατολισμό, καθώς περιέλαβε στο πρόγραμμά του τον διεθνή

ελληνισμό, όσο και ως προς τα αντικείμενα, τα οποία συνεχώς διευρύνονταν, συνεχίζεται μέχρι σήμερα και αριθμεί συνολικά 39 διοργανώσεις. Είναι ο μοναδικός που καταγράφει την πορεία και την εξέλιξη της διαπολιτισμικής επικοινωνίας και εκπαίδευσης, της διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας στην Ελλάδα και το εξωτερικό, καθώς και του επιστημονικού διαπολιτισμικού διαλόγου από την εμφάνισή του στην Ελλάδα μέχρι σήμερα.

Από τις έρευνες, τις ανακοινώσεις και τις συζητήσεις Ελλήνων και διεθνών επιστημόνων και ερευνητών κατά τη διάρκεια των διοργανώσεων, γεννήθηκαν ιδέες και προέκυψαν προτάσεις, με σημαντικά οφέλη για τον εκπαιδευτικό και πανεπιστημιακό κόσμο αλλά και για τη διαμόρφωση εθνικών εκπαιδευτικών πολιτικών.

Το έργο αυτό που ξεκίνησε το 1993 και συνεχίστηκε μέχρι το 2013 στα πλαίσια καταρχήν της ΜΕΔΕΑ και στη συνέχεια του Κέντρου Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών, συνεχίζεται μέσω του Ινστιτούτου Πολιτισμού, Δημοκρατίας και Εκπαίδευσης (ΙΠΟΔΕ).

Καθ' όλη τη διάρκεια του συνεδριακού θεσμού, το παραχθέν υλικό υπό τη μορφή πρακτικών, χορηγούταν μόνο στους εισηγητές και τους ακροατές, αρχικά σε έντυπη μορφή και τα τελευταία χρόνια σε ηλεκτρονική. Όμως παρέμενε αποθηκευμένο στην προσωπική μου ιστοσελίδα <http://georgogiannis.gr>, άγνωστο και άβαστο στο ευρύ κοινό, όπως άλλωστε τα περισσότερα πρακτικά συνεδρίων, με εξαίρεση την αναφορά του στην εργογραφία μου ως επιμελητή των εκδόσεων.

Θεώρησα, λοιπόν, ότι το υλικό αυτό είναι απαραίτητο και χρήσιμο για το σύγχρονο ερευνητή και συνεπώς οφείλει να γίνει προσιτό στην ελληνική και διεθνή επιστημονική κοινότητα. Για το λόγο αυτό, αποφάσισα την εκ νέου επεξεργασία, αναδιοργάνωση και ψηφιοποίηση του υλικού και την ανάρτησή του στο διαδίκτυο, δημιουργώντας με τον τρόπο αυτό μια ηλεκτρονική βιβλιοθήκη.

Έπειτα από επίπονες προσπάθειες, πολύ κόπο και περισσότερο εθελοντισμό των συνεργατών μου, τους οποίους ευχαριστώ πάρα πολύ, πραγματοποιήθηκε απαιτούμενη ηλεκτρονική επεξεργασία του συνολικού έργου του συνεδριακού θεσμού από την ίδρυσή του έως σήμερα. Αποτέλεσμα αυτής της επανεπεξεργασίας ήταν η δημιουργία ηλεκτρονικών τόμων πρακτικών με νέα εμφάνιση, σελιδοποίηση και εξώφυλλο και συνακόλουθα τη χορήγηση ISBN ηλεκτρονικής έκδοσης από την Εθνική Βιβλιοθήκη, ώστε να ολοκληρωθεί ο κύκλος της αναμόρφωσης και η ανάρτησή τους στο διαδίκτυο.

Παντελής Γεωργγιάννης, 2018